

Asia: VN/7823/2019

Lausuntopyyntö merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset huomiot alusjätedirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista

Tähän voitte kirjoittaa yleiset huomionne alusjätedirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on ollut tiiviisti mukana alusjätedirektiivin täytäntöönpanoon liittyvien ehdotusten valmistelussa. Virasto toteaa, että lakimuutos edistää yleisesti Itämeren tilan parantamista ja vähentää roskaantumisen ja meren saastumisen riskiä ja pitää siksi esitystä kannatettavana. Virasto on lisäksi toimittanut lausuntokierroksen aikana havaitsemiaan teknisiä tarkennuksia suoraan ministeriölle.

Traficomille lakimuutoksella osoitettavien uusien tehtävien osalta virasto toteaa, että merenkulun ympäristönsuojelulakiin ehdotettavat muutokset joilla olisi vaikutusta viraston tehtäviin lisäisivät viraston työmäärää vuodelle 2021 noin 3,3 henkilötyövuodella, vuodelle 2022 noin 2,8 henkilötyövuodella ja tämän jälkeisiltä vuosilta noin 2,4 henkilötyövuodella. Lisääntyneen tehtävämäärän täyttäminen edellyttäisi vastaavasti vuodelle 2021 429 000 euron, vuodelle 2022 364 000 euron ja tämän jälkeisille vuosille 312 000 euron lisärahoitusta viraston nykyiseen budjettiin.

Määritelmät ja soveltamisala (MYSL 1 luvun 2 ja 3 §)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne merenkulun ympäristönsuojelulain 1 luvun 2 ja 3 §:iin ehdotetuista muutoksista

Traficom toteaa olevansa tyytyväinen esityksessä ehdotettuihin määritelmiin ja niitä koskeviin täsmennyksiin. Ehdotettavat termien täsmennykset vastaavat alalla vallitsevia vakiintuneita termejä ja määritelmien järjestäminen aakkosjärjestykseen edistää lain luettavuutta.

Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamissa (MYSL 9 luvun 1-4 §)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätteiden vastaanottojärjestelyitä koskevista ehdotuksista

Traficom pitää jätteiden vastaanottojärjestelyjä koskevia ehdotuksia onnistuneina.

Satamien jätehuoltosuunnitelmat, niiden hyväksyminen ja niistä kuuleminen (9 luvun 5-7 §)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne satamien jätehuoltosuunnitelmia koskevista ehdotuksista

Virasto toteaa, että lausunnolle lähetyn esityksen 9 luvun 7 §:n 3 momentin sanamuoto ei vastaa sitä, mitä mainitun lainkohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa on esitetty. Traficomien näkemyksen mukaan perustelujen teksti vastaa asianomaisten viranomaisten toimivaltajakoa ehdotettua pykälän sanamuotoa paremmin, joten pykälän teksti tulisi korjata vastaamaan perusteluissa esitettyä.

Satamien jätehuoltosuunnitelmien osalta virasto toteaa, että niitä laadittaessa tulisi noudattaa niin sanottua sateenvarjoajattelua. Tämä tarkoittaa sitä, että jätehuoltosuunnitelmassa on huomioitava kaikki mahdolliset jätelajit, vaikka satamanpitäjä ei itse välttämättä vastaisi kyseisen jätelajin keräämisestä aluksilta. Tätä täsmentääkseen virasto toteaa, että myös muun muassa lastijäämien vastaanotto tulee olla huomioituna jätehuoltosuunnitelmassa niiden kauppasatamien osalta, joihin kyseistä jätelajia jätetään.

Jättöpakko, jätteiden ennakoilmoitukset ja maksut sekä niitä koskevat vapautukset (10 luvun 1, 2, 4 ja 5 §)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jättöpakkoa, jätteiden ennakoilmoituksia ja maksuja sekä niitä koskevia vapautuksia koskevista ehdotuksista

Lakimuutoksen myötä mm. yhteysalukset satamineen tulevat sääntelyn piiriin. Yhteysalusten vapautusmenettelyssä olisi kuitenkin tarkoitus soveltaa matalampaa taksaa, jolloin Liikenne- ja viestintäviraston vapautusten käsittelystä saamien maksukorvausten kokonaissumma vähenisi hiukan. Traficomien mielestä esityksessä tulisi tarkemmin osoittaa, että kevennetty menettely tosiasiallisesti vähentää viraston työmäärää hakemusta kohden. Vaihtoehtoisesti olisi turvattava muilla tavoin viraston resurssit käsitellä vapautushakemuksia, jos niistä hakijan maksama osuus vähenee nykyisestä, mikäli tämä ei näy viraston työmäärässä vähentyneenä käsittelyaikana hakemusta kohden.

Alle 300 GT alusten osalta virasto toteaa, että Suomen tulisi pyrkiä vaikuttamaan, että nämä alukset huomioidaan asianmukaisella tavalla komission direktiivin 7 artiklan 4 kohdan b alakohdasta antamassa täytäntöönpanoasetuksessa ja tämän nojalla merenkulun ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta annettavassa valtioneuvoston asetuksessa.

Muut MYSL 9 ja 10 lukuihin sekä 12 lukuun ehdotetut muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne muista merenkulun ympäristönsuojelulain 9 ja 10 lukuihin sekä 12 lukuun tehdyistä ehdotuksista

Traficom toteaa, että alusjätedirektiivin 11 artiklan 1 kohdassa asetettu 15 % vähimmäistarkastusvelvollisuus Suomessa käyviin alusten kokonaismäärästä tarkoittaa noin 300 alusjätedirektiivin mukaista alusjätetarkastusta vuodessa. Ehdotetulla muutoksella olisi vaikutuksia viraston talouteen ja resurssisiin. Viraston arvion mukaan Traficomien merenkulun valvonnalle alusjätetarkastusten 15 %:n tarkastusvelvoitteesta aiheutuvat lisätehtävät vastaavat noin kahta henkilötyövuotta. Esityksessä tulisi huomioida Traficomien lisääntyvät valvontatehtävät ja niiden edellyttämä rahoitus ja henkilöresursointi.

Esityksessä on kuvattu myös SafeSeaNet-järjestelmän ja kansallisen merenkulun tiedonhallintajärjestelmä Portnetin pääkäyttäjäyydestä Liikenne- ja viestintävirastolle aiheutuvat tehtävät ja lisääntyvä työmäärä (0,5+0,2=0,7 HTV). Alusjäteilmoituksia koskeva versiopäivitys SafeSeaNetiin on tällä hetkellä Euroopan meriturvallisuusviraston johdolla valmisteilla ja uuden version käyttöönoton jälkeen myös kauppamerenkulun satamien yhteyshenkilöitä olisi koulutettava alusjäteilmoitusten tekemiseen, mikä lisäisi viraston tehtäviä esityksessä kuvattua, jolloin SafeSeaNetiin liittyvien tehtävien kokonaisvaikutuksen voidaan arvioida nousevan noin 0,8-1 henkilötyövuoteen vuosien 2021-2023 osalta. Myös tältä osin tulisi varmistaa viraston riittävä rahoitus ja henkilöresursointi tehtävän hoitamiseksi.

Öljyn päästökielto ja öljypäästömaksu

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne öljyn päästökiellosta ja öljypäästömaksusta.

Traficom pitää ehdotettuja muutoksia tervetulleina ja toteaa, että ehdotetuilla muutoksilla ei nähdä olevan merkittäviä vaikutuksia viraston tehtäville. Muutokset edistävät Itämeren suojelua ja ympäristöystävällistä merenkulkua.

Rikkipäästömaksu (7 b luku)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne rikkipäästömaksusta.

Traficom pitää ehdotettua hallinnollisen sanktiojärjestelmän käyttöönottoa kannatettavana. Esitetty sanktiojärjestelmä on tarkoituksenmukainen ja tukee rikkipäästöjen valvontatyötä tehostamalla valvonnassa havaittujen rikkomusten rangaistavuutta.

Meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuutta koskeva sääntely

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuutta koskevasta sääntelystä.

Traficom pitää esitettyjä tarkennuksia rikkidirektiivin vaatimuksia täsmentävinä ja siten tervetulleina.

Alusten välisten haitallisten ja vaarallisten lastien ja jätteiden siirtojen ja polttoaineen toimitusten sääntely

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusten välisten haitallisten ja vaarallisten lastien ja jätteiden siirtojen ja polttoaineen toimitusten sääntelystä.

edistävän Itämeren meriympäristön suojelua. Esitys myös tukee meriympäristöviranomaisten tilannekuvan ylläpitämistä.

Myös ehdotetut 2 a luvun muutokset, joilla mainitun luvun sääntelyä laajennettaisiin koskemaan öljylastien lisäksi myös muihin alusten välisiin haitallisten ja vaarallisten lastien ja jätteiden siirtoihin ja polttoaineen toimituksiin, lisäisivät Traficomin tehtäviä. Ehdotuksen mukaisesti virastolle tulisi lisätehtäviä STS-alueiden kartoittamisesta ja nimeämisestä, sekä näitä koskevan määräyksen antamisesta. 2 a luvun 2 §:ssä kuvatus kuulemismenettelyn toteuttamiseksi alueita nimettäessä on taattava riittävät henkilöresurssit. Perustuen öljylastinsiirtoihin käytettävien alueiden nimeämissä päätöksestä aiheutuneeseen työmäärään viraston arvio on, että laajennetun 2 a luvun mukaisen määräyksen valmistelu työllistäisi noin 0,5 henkilötyövuotta vuonna 2021, jolloin määräys valmisteltaisiin ensimmäisen kerran, sekä noin 0,2 henkilötyövuotta aina, kun määräystä päivitetäisiin lisäämällä uusia alueita. Uusia alueita on viraston arvion mukaan tarpeen lisätä korkeintaan kerran vuodessa. Myös näiden tehtävien hoitamiseksi tulisi varmistaa viraston riittävä rahoitus. Lisäksi esitys lisää Traficomien valvonnan piiriin tulevien asiakokonaisuuksien määrää.

Painolastivesisääntelyn soveltuminen jäänmurtajiin

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne painolastivesisääntelyn soveltumisesta jäänmurtajiin.

Ehdotettu soveltamisalan tarkennus on tarkoituksenmukainen ja linjassa kansainvälisen sääntelyn kanssa. Traficom tarkentaa tältä osin, että viraston käsityksen mukaan ehdotetussa muutoksessa ei ole kyse tietyn alustyyppin sulkemisesta kansainvälisen painolastivesisopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Nyt ehdotetulla muutoksella tavoitellaan ainoastaan kansallista selkiyttämistä painolastivesisopimuksen 3 artiklan 2 kohdan e-alakohdan tulkinnalle. Mainittu yleissopimuksen kohta rajaa muun muassa valtion operoimat alukset yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle, ottamatta kuitenkaan kantaa siihen, millaiset alustyyppit voivat olla valtion operoimia. Alusta tulee tällöin käyttää ei-kaupalliseen valtiolliseen toimintaan, kuten Suomessa esimerkiksi jäänmurtoon. Mikäli alusta käytetään muuhun kuin 3 artiklan 2 kohdan e-alakohdan mukaiseen toimintaan, tulee sen noudattaa painolastivesisopimusta. Traficom esittää, että edellä mainittu tarkennus huomioitaisiin hallituksen esityksen perusteluissa.

Alusturvallisuuslakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusturvallisuuslakiin ehdotetuista muutoksista.

Traficom on osallistunut muutosten valmisteluun, eikä virastolla ole lausuttavaa muutoksista.

Alusrekisterilakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusrekisterilakiin ehdotetuista muutoksista.

Ehdotus on pääpiirteissään onnistunut ja kannatettava, sillä se vastaa covid-19 - tartuntatauti-epidemian aikana sovellettua poikkeusmenettelyä, jonka valmisteluun Traficom on osallistunut. Traficom on kesän ja syksyn 2020 aikana saanut kokemuksia säännöksen toimivuudesta ja on havaittu, että poikkeustilanteissakin alkuperäinen saantoasiakirja on ollut mahdollista esittää kuukauden kuluessa siitä, kun omistusoikeuden kirjaamista rekisteriin olisi haettava. Nyt sovellettu

kolmen kuukauden määräaika on johtanut siihen, että asiakkaat ovat unohtaneet asian ja heitä on jouduttu alkuperäisen saantoasiakirjan toimittamisesta muistuttamaan. Traficom esittää sen vuoksi, soveltamiskokemusten perusteella harkittavaksi, olisiko yhden kuukauden määräaika kuitenkin tarkoituksenmukaisempi kuin kolmen kuukauden määräaika.

Turvatoimilakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne turvatoimilakiin ehdotetuista muutoksista.

Ei lausuttavaa.

Laivavarustelakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne laivavarustelakiin ehdotetuista muutoksista.

Ei lausuttavaa.

Rinkineva Ville

Liikenne- ja viestintävirasto - Lausunto toimitetaan myös PDF-muodossa liikenne- ja viestintäministeriöön.